

Zadeva C-376/23**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča****Datum vložitve:**

15. junij 2023

Predložitveno sodišče:

Augstākā tiesa (Senāts) (vrhovno sodišče, Latvija)

Datum predložitvene odločbe:

14. junij 2023

Tožeča stranka na prvi stopnji in vlagateljica kasacijske pritožbe:

SIA BALTIC CONTAINER TERMINAL

Tožena stranka na prvi stopnji in nasprotna stranka v postopku s kasacijsko pritožbo:

Valsts ieņēmumu dienests (državna davčna uprava, Latvija)

Predmet postopka v glavni stvari

Tožba za odpravo odločbe Valsts ieņēmumu dienests (državna davčna uprava; v nadaljevanju: VID), s katero je bila tožeči družbi z omejeno odgovornostjo, BALTIC CONTAINER TERMINAL, naložena obveznost plačila uvoznih dajatev in davka na dodano vrednost ter pripadajočih zamudnih obresti.

Predmet in pravna podlaga predloga za sprejetje predhodne odločbe

Predložitveno sodišče se na podlagi člena 267 PDEU sprašuje, (1) ali se lahko v skladu z določbami Delegirane uredbe 2015/2446 v povezavi s carinskim zakonikom Unije posebni postopek „proste cone“ zaključi brez navedbe glavne referenčne številke, ki identificira deklaracijo, v skladu s katero je blago dano v naknadni carinski postopek; (2) ali ga lahko imetnik takega postopka zaključi zgolj na podlagi zaznambe uradnika carinskega urada na prevoznih listini blaga, ki se nanaša na njegov carinski status, ne da bi sam preveril veljavnost navedenega statusa, ali, če mora opraviti tako preverjanje, kako naj to stori; (3) ali ima lahko

imetnik navedenega postopka legitimno pričakovanje, ki temelji na potrdilu carinskih organov o spremembi carinskega statusa blaga, čeprav na tem potrdilu ni naveden niti razlog za navedeno spremembo statusa niti noben podatek, na podlagi katerega bi bilo mogoče tak razlog preveriti, in (4) ali mora biti v skladu z načelom pravnomočnosti imetniku postopka v primeru, da ni izpolnil določb carinskega postopka, ki jih določa pravo Unije, in da nima zgoraj navedenega legitimnega pričakovanja, kljub temu oproščen carinski dolg, če je bilo v sodbi v okviru drugega spora pred nacionalnim sodiščem, ki se je nanašal na ista dejanska in pravna vprašanja, razsojeno, da ni storil nobene kršitve v zvezi s carinskim postopkom?

Vprašanja za predhodno odločanje

1. Ali člen 178(1)(b) in (c) Delegirane uredbe 2015/2446 v povezavi s členom 214(1) carinskega zakonika Unije omogoča, da se posebni postopek „proste cone“ zaključi, ne da bi bila v elektronski sistem evidence vnesena glavna referenčna številka (MRN), ki identificira carinsko deklaracijo, v skladu s katero je blago dano v naknadni carinski postopek?
2. Ali člena 214(1) in 215(1) carinskega zakonika Unije ter člen 178(1)(b) in (c) Delegirane uredbe 2015/2446 imetniku posebnega postopka „proste cone“ omogočajo, da navedeni postopek zaključi zgolj na podlagi zaznambe uradnika carinskega organa na prevoznih listinah blaga (CMR), ki se nanaša na njegov carinski status, ne da bi sam preveril veljavnost statusa navedenega blaga?
3. Če je odgovor na drugo vprašanje nikalen, katera stopnja preverjanja v skladu s členoma 214(1) in 215(1) carinskega zakonika Unije ter člena 178(1)(b) in (c) Delegirane uredbe 2015/2446 zadostuje za ugotovitev, da je bil posebni postopek „proste cone“ pravilno zaključen?
4. Ali ima lahko imetnik posebnega postopka „proste cone“ legitimno pričakovanje na podlagi potrdila carinskih organov, da se je carinski status blaga spremenil iz „neunijskega blaga“ v „unijsko blago“, čeprav na tem potrdilu niso navedeni niti razlog za to spremembo statusa niti podatki, na podlagi katerih bi bilo mogoče ta razlog preveriti?
5. Če je odgovor na četrto vprašanje nikalen, ali je ob upoštevanju načela pravnomočnosti, ki ga določata nacionalno pravo in pravo Unije, mogoče šteti za razlog za oprostitev carinskega dolga, ki je nastal na podlagi člena 79(1)(a) in (3)(a) carinskega zakonika Unije, to, da je bilo v drugi zadevi pred nacionalnim sodiščem v pravnomočni sodbi razsojeno, da imetnik carinskega postopka v skladu s postopki, ki so jih določili carinski organi, ni storil nobene kršitve v zvezi s carinskim postopkom „proste cone“?

Navedene določbe prava Unije

Uredba (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. oktobra 2013 o carinskem zakoniku Unije (prenovitev): členi 79(1)(a) in (3)(a), 210(b), 214(1) ter 215(1).

Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/2446 z dne 28. julija 2015 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o podrobnih pravilih v zvezi z nekaterimi določbami carinskega zakonika Unije: člen 178(1)(b) in (c) ter (2)(a).

Izvedbena uredba Komisije (EU) 2015/2447 z dne 24. novembra 2015 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje nekaterih določb Uredbe (EU) št. 952/2013 Evropskega parlamenta in Sveta o carinskem zakoniku Unije: členi 199(1)(b), 200(1) in (3), 211 ter 226, prvi odstavek.

Sodna praksa Sodišča in Splošnega sodišča

Sodba Sodišča z dne 7. aprila 2011, Sony Supply Chain Solutions (Europe) (C-153/10, EU:C:2011:224, točka 47).

Sodba Sodišča z dne 29. marca 2011, ThyssenKrupp Nirosta/Komisija (C-352/09 P, EU:C:2011:191, točka 123).

Sodba Splošnega sodišča z dne 1. julija 2009, ThyssenKrupp Stainless/Komisija (T-24/07, EU:T:2009:236, točka 140).

Sodba Splošnega sodišča z dne 8. februarja 2018, Sony Interactive Entertainment Europe/EUIPO – Marpefa (Vieta) (T-879/16, EU:T:2018:77, točka 31).

Navedene določbe nacionalnega prava

Administrativā procesa likums (zakon o upravnem postopku)

Člen 153(3): Dejstev, ki se štejejo za dokazana v obrazložitvi pravnomočne sodbe, ni treba ponovno dokazati med obravnavo upravne zadeve, ki se nanaša na iste stranke.

Likums „Par tiesu varu“ (zakon o sodiščih)

Člen 16(3) in (4):

(3) V skladu s postopkom, določenim z zakonom, je sodba za sodišče zavezujoča, kadar obravnava druge zadeve v zvezi s to zadevo.

(4) Take sodbe imajo moč zakona, so zavezujoče *erga omnes* in jih je treba obravnavati z enakim spoštovanjem kot zakone.

Ministru kabineta 2017.gada 22.augusta noteikumi Nr. 500, “Muitas noliktavu, pagaidu uzglabāšanas un brīvo zonu noteikumi” (āšanas un brīvo zonu rules“ (odlok Sveta ministrov št. 500 z dne 22. avgusta 2017 o določitvi pravil o carinskih skladiščih, začasni hrambi in prostih conah): odstavek 77 določa, da mora vsaka oseba, v katere prosti coni se skladišči neunijsko blago, voditi evidenco blaga, skladiščenega v prosti coni; odstavek 78 zahteva, da evidence vsebujejo podatke, ki so med drugim navedeni v členu 178(1)(b) in (c) ter (2) Delegirane uredbe 2015/2446; odstavek 79 pa zahteva, da mora biti v evidenci neunijskega blaga navedena številka carinskega dokumenta ali številka prevozne listine blaga, s katerim je to vstopilo in izstopilo iz proste cone.

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka v glavni stvari

- 1 Tožeča stranka, družba SIA BALTIC CONTAINER TERMINAL, je imetnica dovoljenja za natovarjanje, raztovarjanje in skladiščenje blaga v prosti coni prostega pristanišča v Rigi ter mora voditi evidenco blaga v navedeni coni.
- 2 VID je opravila nadzor blaga, ki je bilo v prosti coni tožeče stranke, in ugotovila, da je blago v prosti coni v letih 2018 in 2019 trikrat zapustilo navedeno cono, ne da bi bilo dano v naknadni carinski postopek, in da zato posebni postopek „proste cone“ ni bil zaključen. VID je iz tega sklepala, da je bilo navedeno blago dejansko odstranjeno izpod carinskega nadzora, zaradi česar je tožeči stranki na podlagi člena 79(1)(a) in (3)(a) carinskega zakonika Unije nastal carinski dolg.
- 3 Zadevno blago je bilo dostavljeno za izstop iz proste cone na podlagi prevoznih listin blaga (v nadaljevanju: CMR), na katerih je bil naveden carinski status blaga kot „unijsko blago“ („C“), kar je potrdil uradnik carinskega organa s carinskim žigom in svojim podpisom. To je bilo v skladu z obstoječo prakso, v skladu s katero je VID pregledala carinski status blaga pred njegovim izstopom iz pristanišča in ga navedla v prevoznih listinah, čeprav tak postopek ni bil določen v zakonodaji. Vendar so carinski uradniki po tem, ko je blago zapustilo prosto cono, ugotovili, da nimajo dokumentov, ki bi upravičevali spremembo carinskega statusa spornega blaga iz „neunijskega blaga“ („N“) v „unijsko blago“ („C“).
- 4 Z odločbo VID z dne 19. julija 2019 je bila tožeči stranki naložena obveznost, da v državno blagajno vplača uvozne dajatve in pripadajoče zamudne obresti ter davek na dodano vrednost skupaj s pripadajočimi zamudnimi obrestmi.
- 5 Tožeča stranka je odločbo VID izpodbijala na sodiščih.
- 6 Administratīvā apgabaltiesa (regionalno upravno sodišče) je pritožbo zavrnilo.
- 7 Navedeno sodišče je poudarilo, da je v skladu s členom 210(b) carinskega zakonika Unije „prosta cona“ poseben carinski postopek in da se zato v skladu s členom 215(1) carinskega zakonika Unije navedeni postopek zaključijo, ko je blago dano v naknadni carinski postopek. Po mnenju navedenega sodišča bi morala tožeča stranka v skladu s členom 214(1) carinskega zakonika voditi evidence, ki

bi vsebovale informacije in podatke, ki bi carinskim organom z navedbo informacij o carinskem statusu blaga in o tem, kako je bil zaključen posebni postopek, torej v kateri naknadni postopek je bilo dano blago, omogočali nadzor nad postopkom.

- 8 Administratīvā apgabaltiesa (regionalno upravno sodišče) je menilo, da zgolj žigovanje in podpis na CMR ne moreta potrditi carinskega statusa unijskega blaga, ki je bilo uvoženo kot neunijsko blago in ki je zato moralo spremeniti status, saj VID ni potrdila tega statusa na CMR, blago pa je status unijskega blaga pridobilo le, če je bilo dano v ustrezen carinski postopek. Po mnenju navedenega sodišča tožeča stranka ni izkazala potrebne skrbnosti pri izpolnjevanju svojih obveznosti, saj bi se morala prepričati, da je bilo neunijsko blago dano v enega od ustreznih carinskih postopkov. Meni, da se ni mogla opreti le na CMR, na katerem sta bila carinski žig in podpis uradnika, saj naj ne bi bilo mogoče le iz CMR razbrati, v kateri naknadni carinski postopek je bilo blago dano, čeprav bi lahko tožeča stranka na podlagi navedbe „C“ menila, da je bilo blago dano v carinski postopek, s katerim se je spremenil status blaga v status unijskega blaga. Po mnenju navedenega sodišča je bila v takem primeru potrebna deklaracija z glavno referenčno številko (v nadaljevanju: MRN) ali CMR, na katerem bi bila carinski žig in številka MRN.
- 9 Tožeča stranka je zoper sodbo [Administratīvā] apgabaltiesa (regionalno upravno sodišče) vložila kasacijsko pritožbo pri Senāts (vrhovno sodišče).
- 10 Istočasno je bil pri Rīgas apgabaltiesas Krimināllietu kolēģija (regionalno sodišče v Rigi, oddelek za kazenske zadeve) začel postopek, v katerem je tožeča stranka izpodbijala naložitev upravne sankcije za ista dejanja. Krimināllietu kolēģija (oddelek za kazenske zadeve) je s sodbo z dne 5. februarja 2021 odpravil upravno sankcijo, naloženo tožeči stranki, z obrazložitvijo, da ta ni kršila pravil carinskega postopka in je ravnala v skladu z običajno prakso carinskih organov ter da VID ni uspelo navesti pravnih predpisov, na podlagi katerih bi morala tožeča stranka preveriti druge podatke v zvezi z veljavnostjo spremembe statusa blaga, ki presegajo potrdilo, predloženo s strani carinskih organov.

Bistvene trditve strank v postopku v glavni stvari

- 11 Tožeča stranka, zdaj vlagateljica kasacijske pritožbe, meni, da je bil napačno uporabljen člen 79(1)(a) in (3)(a) carinskega zakonika Unije. Po njenem mnenju bi se lahko štelo, da ima carinski dolg, če bi obstajala kakšna posebna obveznost, določena s carinskimi predpisi, ki je ne bi izpolnila, vendar [Administratīvā] apgabaltiesa (regionalno upravno sodišče) ni navedlo nobene tovrstne obveznosti. Prav tako ni bilo dokazano, da je tožeča stranka namerno sodelovala pri nezakonitem izstopu blaga iz proste cone ali da je vedela ali bi lahko vedela, da je v teku nezakonit izstop blaga iz proste cone. Tožeča stranka se sklicuje na člen 178(1)(c) Delegirane uredbe 2015/2446 in navaja, da je morala v skladu s to določbo v evidence iz člena 214(1) carinskega zakonika Unije vpisati podatke, ki

omogočajo nedvoumno identifikacijo carinskih dokumentov, ki niso carinske deklaracije, katerih koli drugih dokumentov, ki zadevajo dajanje blaga v posebni postopek, ter vseh drugih dokumentov, ki zadevajo zaključek postopka. Trdi, da je vodila evidence, ki se zahtevajo na podlagi dovoljenja, ki ga izda VID, in blago prevozniku izročila na podlagi predloženih CMR, na katerih je bilo mogoče v skladu z običajno prakso VID videti status blaga, ki ga je navedel carinski uradnik, torej da je šlo za unijsko blago, podpis uradnika carinskega organa in carinski žig. Zato je po njenem mnenju lahko upravičeno menila, da je bil carinski postopek za blago zaključen in je to sproščeno v prosti promet, s čimer je bil za blago zaključen tudi poseben postopek proste cone, ter da je izpolnila vse obveznosti, ki izhajajo iz zakonodaje. Poleg tega trdi, da sedanji postopek, ki ga je potrdil carinski organ, določa, da je uradnik carinskega organa tisti, ki se poveže s sistemom elektronske evidence tožeče stranke, spremeni carinski status blaga, torej potrdi spremembo carinskega statusa blaga, in da tožeča stranka ob zaupanju v te podatke zaključi posebni postopek „proste cone“.

- 12 VID meni, da tožeča stranka ni pravilno zaključila posebnega postopka „proste cone“, ker se, ko je dopustila izstop blaga iz proste cone, ni prepričala, da je bilo blago dano v naknadni carinski postopek. Trdi, da bi morala tožeča stranka v skladu s členom 178(1)(b) Delegirane uredbe 2015/2446 v evidence iz člena 214(1) carinskega zakonika Unije vpisati številko MRN ali, kadar ta ne obstaja, katero koli drugo številko ali identifikacijsko oznako carinske deklaracije, na podlagi katere je blago dano v posebni postopek, ter, kadar se je postopek zaključil v skladu s členom 215(1) zakonika, informacije o tem, na kateri način se je postopek zaključil. VID meni, da carinskega statusa blaga ni bilo mogoče potrditi z zaznambo carinskega organa na CMR. Posledično trdi, da bi morala tožeča stranka v svoj sistem evidence vpisati MRN, kar bi omogočilo identifikacijo carinske deklaracije, na kateri je temeljila sprememba carinskega statusa blaga iz „neunijskega blaga“ v „unijsko blago“, in da bi se morala prepričati, da je do take spremembe statusa dejansko prišlo.

Kratka predstavitev obrazložitve predloga za sprejetje predhodne odločbe

- 13 V obravnavani zadevi mora Senāts (vrhovno sodišče) odločiti, ali je tožeča stranka odgovorna za carinski dolg, ki je nastal zaradi neizpolnitve obveznosti, ki jih je imela na podlagi člena 79(1)(a) in (3)(a) carinskega zakonika Unije. Za odgovor na to vprašanje je treba ugotoviti, katere obveznosti so izhajale iz zakonodaje, ki jih tožeča stranka kot imetnica dovoljenja za prosto cono ni izpolnila ob zaključku posebnega carinskega postopka proste cone.
- 14 Senāts (vrhovno sodišče) ni prepričano, ali bi tožeča stranka lahko določila carinski postopek in carinski status za blago niti ali bi bilo tako preverjanje učinkovito, saj bi morala tožeča stranka tako preverjanje opraviti v velikem obsegu, ni imela dostopa do elektronskega sistema za obdelavo carinskih podatkov in nikakor ne bi mogla preveriti, na primer, verodostojnosti dokumenta T2L, ki je dokument, ki ga preverijo sami carinski organi.

- 15 V času dejanskega stanja v postopku v glavni stvari je bila običajna praksa VID, da uradniki carinskega organa, preden blago zapusti pristanišče, preverijo carinski status in na izstopnih dokumentih (običajno CMR) vnesejo ustrezne zaznambe (carinski status blaga, žig kontrolne točke carinskega urada in podpis carinskega uradnika). Sedanji postopek določa tudi, da carinski uradnik sam potrdi spremembo carinskega statusa blaga in da tožeča stranka s tem, ko zaupa v podatke, ki jih je predložil, zaključi posebni postopek „proste cone“.
- 16 Senāts (vrhovno sodišče) zato dvomi o tem, ali je to, da VID zahteva, da se v sistemu evidence tožeče stranke za dokaz spremembe carinskega statusa blaga navede MRN iz carinske deklaracije, upravičeno in v skladu s pravom. Želi pojasnilo, ali se posebni postopek „proste cone“ lahko zaključi, ne da bi se v sistem evidence vpisal MRN, in ali ga lahko imetnik postopka zaključi na podlagi zaznambe carinskega statusa blaga, ki jo opravi uradnik carinskega organa na prevoznih listini blaga (CMR), ne da bi sam preveril veljavnost prijavljenega carinskega statusa blaga. Če je odgovor nikalen, želi Senāts (vrhovno sodišče) izvedeti, v kolikšnem obsegu bi morala tožeča stranka opraviti preverjanje.
- 17 Če bi se razsodilo, da tožeča stranka ni izpolnila svojih obveznosti na področju carinskega postopka, želi Senāts (vrhovno sodišče) izvedeti, ali je lahko tožeča stranka na podlagi obstoječe prakse carinskih organov legitimno pričakovala, da je bil carinski status blaga spremenjen. Senāts (vrhovno sodišče) ima dvome v zvezi s sodno prakso Sodišča, v skladu s katero se na načelo varstva legitimnih pričakovanj ni mogoče sklicevati v zvezi z natančno določbo besedila prava Unije, in ravnanje nacionalnega organa, pristojnega za izvajanje prava Unije, ki je s tem pravom v nasprotju, pri gospodarskem subjektu ne more ustvariti legitimnih pričakovanj, da bo upravičen do obravnavanja, ki je v nasprotju s pravom Unije (sodba z dne 7. aprila 2011, Sony Supply Chain Solutions (Europe), C-153/10, EU:C:2011:224, točka 47).
- 18 Nazadnje, Senāts (vrhovno sodišče) se sprašuje, ali je treba, če bi bilo razsojeno, da je tožeča stranka kljub temu kršila carinski postopek in da ni mogla imeti legitimnih pričakovanj, v položaju, kot je ta v obravnavani zadevi, v katerem je bilo v drugi sodbi nacionalnega sodišča v zvezi z istimi strankami ter glede istih dejanskih in pravnih vprašanj razsojeno, da tožeča stranka ni kršila carinskega postopka, dati prednost načelu pravnomočnosti, s čimer bi bila tožeča stranka oproščena carinskega dolga, ali pa mora prevladati obveznost plačila carinskega dolga, določena v finančnem interesu Unije.